

17. VENEVERE MÄLUMÄNGUSARI

I mäng

14. oktoober 2025

1. Alates 1994. aastast alates valitakse igal aastal Setu kuningriigi päevadel setude kuninga Peko asemik maa peal. Ülemsootska võimusümboliks on valitsussau? Kuidas on selle setukeelne nimetus? Seda nimetust kannab ka üks setu ansambel.

2. Ühes Euroopa pealinnas (elanikke pea 10 miljonit) avastati eesti keel. 15 aastat filmi- ja teleaadete juuksuri- ja jumestuskunstnikuna tegutsenud naine lõi firma „Õrn Kuu“. Ta loob looduslikke, õrnale nahale sobivaid nahahooldustooteid. Millises linnas „Õrn Kuu“ tegutseb? Eestlasi liigub seal ka muidu päris palju – eelmisel nädalal esinesid seal nii Eesti Filharmoonia Kammerkoor kui ka Tommy Cash.

3. Selle taime varane õitsemine on võimalik tänu sellele, et lillel on eriline võime alajahutada oma taimevedelikku suhkru abil. Lilled kasvavad 10-15 cm kõrgusteks. Vars on lehtedeta. Lehed kasvavad kodarikuna, neid on 2 tükki. Eestis on aretanud neid õpetaja ja bioloog Taavi Tuulik. Tema aretatud on näiteks „Meltsas“, „Ristpart“, „Armilde“, „Kassari“ ja kuulsaim on „Kullake“, mille sibulat on müüdud oksjonil 375€ eest. Nimetage lill.

4. Kus riigis asub see eestlaste püstitatud mälestusmärk „Vabaduse värav“?

5. Et just sel aastal sündis erakordselt palju silmapaistvaid inimesi, märkis esimesena Raul Rebane, kellel endalgi sama sünniaasta passis kirjas on. Ervin Soon loetles oma raamatus „Vaim xxxx. Vähemalt 40 nägu“, üles sel aastal sündinuid. Nende hulgas on näiteks Rein Rannap, Urmas Alender, Lembit Peterson, Tõnu Kaljuste, Kaja Kärner, T.H. Ilves ja Rein Kilk. Seda aastat võib pidada tähelepanuväärseks ka muudes valdkondades — mitme riigi poliitiline kurss muutus kardinaalselt ning vahetusid riigipead. Mis aasta?

17. VENEVERE MÄLUMÄNGUSARI

I mäng

14. oktoober 2025

6. Selle aasta kevadel kuulutati Eestis välja ühte tüüpi ehitiste loendus. Inimestel, kellel loendatav on, palutakse täita lühike küsimustik. Praeguseks on laekunud andmed juba pea 600 sellise kohta üle Eesti ja uurijatele on natuke üllatuseks on nende rohkus just Kesk- ja Põhja-Eestis. Varasemalt on neid olnud enam Lõuna-Eestis. Mida meil nüüd siis loendatakse?

7. Küsitav kala (*Pelecus cultratus*) on karpkalaliste sugukonda kuuluv parvekala. Tema keha on hallikas ja väga õhuke. Ilmselt on ta saanud kehakujust ka oma nime. Kehapikkus on kuni 60cm. Elutseb enamasti rannikualadel, kuhu tungib jõgedest magevett. Ida-Euroopas on tööstuslikult olulisel kohal. Eesti rannikualadel leidub teda vähesel määrel. Mis kala?

8. William Shakespeare'i näidendi „Hamlet“ esietendus Eestis toimus 24. augustil 1913. aastal ning see oli Estonia hoone avaetendus. Peaosalisena oli laval üks otsapidi Venevere juurtega mees. Kes? Tema oli ka üks eestvedajaid selles osas, et Estoniast saaks elukutseline teater.

9. Suure osa maailma lippe võib värviväljade kujude järgi jagada üsna selgetesse rühmadesse. Levinuim on horisontaaltriipudega trikoloor, umbes 40 lippu; 2. kohal on kolme püstise värvitriibuga lipud mida on natuke üle 20; 4. kohal on lipud kus värviväljade vahetumine toimub piki lipu diagonaali; 5. kohal aga kahest horisontaalribast koosnevad lipud. Meie tahame aga teada kuidas näeb välja lippude levikult 3. kohal olev rühm – lipud võivad väiksemates detailides erineda aga neil on üks ühine teistest kirjeldatutest eristuv kujunduselement – ja siinkohal peame silmas just suuremat värvipinda, mitte riigivappe ega muid väiksemaid detaile. Üle maailma on selliseid lippe üle kümne, Euroopas kuulub sellesse rühma vaid ühe riigi lipp. Mis on neil lippudel ühist või milline Euroopa lipp. Vastuse loeme õigeks ka siis kui see on joonistatud.

10. See, 1875. aastal avastatud, metall on eripäraliste füüsikaliste omadustega. Näiteks kätte võttes ta sulab, kuna tema sulamistemperatuur on 29,8 kraadi Celsiust, seejuures kokku tõmbudes. Tahkudes aga paisub, nii et on ohtlik nõudele kus ta asub. Koos arseeniga on ta uuema põlvkonna pooljuht. Nimetuse on saanud ta ühe Euroopa vana piirkonna järgi. Mis metall?

17. VENEVERE MÄLUMÄNGUSARI

I mäng

14. oktoober 2025

11. Aastal 1970 valmis nukufilm „Aatomik“. Salvestusel pidi „Aatomiku laulu“ esitama Els Himma, kuid ta ei jõudnud stuudiosse. Meenutab orkestrijuh: „Ootasime ja ootasime, orkester oli salvestussaal valmis. Ma ütlesin, et mis me siin jokutame, pilti ju ei näidata, ma laulan selle ise ära. Ma siis laulsi Els Himma häälega. Kvartetis koos Terasmaa, Loobi ja Haugiga olin päris palju lugusid peenikese häälega ära laulnud, kuigi ma olen bariton. Nii-et, et tõepoolest – olen ka Els Himmat asendanud!“ Kes?

12. 2018 aasta sügisel Võis näha kuulsas Rooma Nomas Foundationi galeriis pildil olevat objekti. Selle kunagise ehitise osad pärinevad Eestist, Kodaverest. Ehitis valmis 1916.aastal ja maksis tollel ajal 70 rubla. Mis hoone jäänustega on tegu? Vihjeks nii palju, et enam-vähem kogu ehitis oli Rooma kohale toodud.

13. O. Lutsu „Talve“, J. Austen „Sanditon“, N. Gogol „Surnud Hinged“, F. Kafka „Protsess“ – vaatamata sellele, et need on väga erinevad raamatud on nende kirjutamisel üks konkreetne ühendav asjaolu. Mis see on?

14. Milleks selline komplekt mõeldud oli? Tõsi küll, pole ühtegi tõendatud juhtumit selle sihipärase kasutamise kohta.

15. See spordiala on nüüdisaegsete olümpiamängude kavas olnud 1904. aastast. Ära on see jäänud vaid üks kord, nimelt 1912. aastal Stockholmis peetud olümpiamängudel ja seda väga lihtsal põhjusel – Rootsis oli selle alaga tegelemine keelatud. 2012. aastast on ka naiste võistlused olümpiaprogrammi osa. Eestlastel on ette näidata 1936. aasta olümpiamängudelt teine koht. Kes selle sai? Kui nime ei tea, siis ala eest anname 1 punkti.

17. VENEVERE MÄLUMÄNGUSARI

I mäng

14. oktoober 2025

16. 1. juunil 1675. toimus Rootsi põhjaosas Torsåkeris Rootsi kõigi aegade suurim rahuaegne massihukkamine. Peale lühikest jumalateenistust viidi 71 süüdimõistetut hukkamispaigale kus neil pead maha löödi ja nad seejärel põletati. Tänapäeval pole see mille eest need inimese süüdi mõisteti suures enamuses maailmas kriminaalkoodeksi enam sees. Erandiks on mõned Aafrika ja Okeania riigid. Saudi Araabias võib selle eest aga tänapäevalgi surma mõistetud saada. Milles õnnetud hukatud rootslased süüdi olid mõistetud?

17. Pildil on 14. sajandist pärineva, Eesti vanima ja ka Euroopa vanimate hulka kuuluva, pärit seda tüüpi eseme rekonstruktsioon. Eseme fragmendid leiti 1955. aastal Otepää linnuse arheoloogilisel kaevamistel. Mis on pildil?

18. See väike, vaevalt 55 000 elanikuga linn asub Kesk-Itaalias ning oli juba antiikajast tuntud oma Vesta templi, uhkete villade ning vilka seltsielu poolest. Linna järgi sai nime park Pariisis, mille järgi omakorda üks lõbustusasutus Kopenhaagenis ning sealt edasi muutus see juba seda tüüpi lõbustusasutuste üldnimeks. Ka Eestis on see nimetust paralleelnimena laialdaselt kasutusel. Mis linn?

19. Kes on pildil? Härrat pildil (1889 Lonon-1977 Šveits) oleme oma mängudes varemgi küsinud, sellel fotol on ta täitsa hästi ära tuntav. Naine tema kõrval (1881 Peterburg - 1931 Haag) kuulus oma ala maailma tippu. Tema nimi on laialt tuntud ka magusasõprade hulgas. Üks õige, üks punkt.

20. Lisaks oma põhitegevusele oli ta aktiivne sotsiaaldemokraat ja Tallinna Linnavolikogu liige. Hiljem poliitikast taandunud jäi ta elu lõpuni üheks tuntumaks demokraatia mõtte saadikuks Eestis. Ta oli üks suurimad 20. sajandi intellektuaale Eestis. 1933. aastal asutati Tallinnas uus linnakalmistu – Metsakalmistu ning tema maeti sinna esimesena. Kes?

17. VENEVERE MÄLUMÄNGUSARI

I mäng

14. oktoober 2025

21. Gaspard-Felix Tournachon kunstnikunimega Nadar oli prantsuse karikaturist, kirjanik, kunstnik ja fotograaf. 1858. aastal oli ta esimene maailmas kes tegi täiesti uut tüüpi foto, mis näitusele välja panduna tekitas vaatajates suurt hämmastust. Tänapäeval, eriti viimastel aastatel pole seda tüüpi fotod enam mingi haruldus ja praeguseks võib iga huviline endale selle tegemiseks vajaliku varustuse hankida. Mis oli Nadari fotos uut?

22. 1950-ndatel leiutas Briti insener Christopher Cockerell uue ja innovaatilise sõiduki, mille prototüüpi ta testis koduste vahenditega – näiteks fööni ja kahe plekkpurgiga. Mis tüüpi sõiduki leiutamise jutt käib?

23. Oma sõjajärgsetes päevikute kirjutab Oskar Luts üsna palju sellest kuidas nad naisega püüdsid üldise puudusega hakkama saada. Oma aiast üritati toidulauale lisa saada. Aga lisaks toidulauda rikastavatele aed-ja juurviljadele kasvatati veel ühte taime mille käekäigu üle Luts isegi rohke muret tundis kui kartulite ja kapsaste üle. Mis taim?

24. Pilt on mõjutatud septembris toimunud EM-ist ning sellel on neli tuntud sakslast. Keskmist meest teavad kõik ja teda me ei küsi. Kes pildistab kahte venda suure poliitiku taga? Soovime teada pildistaja ja vendade perekonnanime. Üks õige 1 punkt, kaks õiget 2 punkti. Kes spordis väga kodus pole võib vendade puhul mõelda suurtele Saksa muusikutele ning pildistaja kannab sama perekonnanime ühe poliitikuga.

25. Edward A. Murphy Jr. ütles kord pressikonverentsil peale ebaõnnestunud uuringuid ja teste: „Kui midagi saab untsu minna, siis ta ka läheb.“ Ta nimetas selle valjusti Murphy seaduseks. See väljend imbus aeglaselt läbi inseneriringkondade ka üldisesse kõnepruuki. Mis alal Murphy tegutses? Vihjeks pilt, millel on teadlane John Paul Stapp metallkelgul,

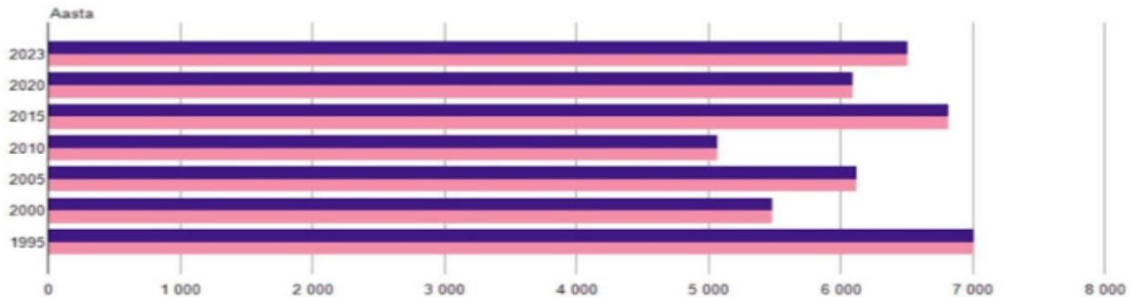

17. VENEVERE MÄLUMÄNGUSARI

I mäng

14. oktoober 2025

26. Mille statistikat juuresolev joonis näitab. Eesti naised on märgitud roosa, mehed tumelilla triibuga. Lisada võib, et alates 2024. aastast võib tulpade pikkuses esimest korda esineda ebavõrdsust.

27. 2011. aastal vermiti eurole ülemineku jäädvustamiseks 10-eurone meenemünt „Eesti tulevik“. Kunstnik Simson von Seakyl on mündi esiküljel kujutanud kahte tantsijat kaerajaani vihtumas vaatamata sellele, et kumbki neist pole küll oma suurepärase tantsuoskuse poolest tuntud. Kes on need tuntud müütilised Eesti rahvapärимuse tegelased, kes tantsivad?

28. Ajakiri „Sovetski Ekran“ nimetas selle, 1971. aastal valminud eesti filmi, vaatajaankeetide põhjal halvimaks filmiks kogu NL-is. Film kogus ka suure liidu mastaabis üliväikese publiku arvu-kõigest 12,2 milj. vaatajat. Leningradi õpetajad olid väga pahased ja kirjutasid, et filmi ei tohi noorsoole näidata, sest see rikub noorte moraali. Peaosas mängis läti näitlejanna Gunta Virkava. Mis film?

29. Eesti etnograaf Aliise Moora (1900-1996) toonitab oma mahukas uurimustöös „Eesti talurahva vanem toit“, et eestlase toidulaud oli pikk ja peenike, mitte aga lühike ja lai. Mitmekäigulist lõunat ei tuntud, söögikord koosnes ühest põhitoidust. Aga ja pidid ikka käepärast olema. Üks neist oli toidulaual aastaringselt, teine ilmselt rohkem suvepoolsel ajal. Üks õige 1 punkt, kaks õiget 2 punkti.

30. Täna 959 aastat tagasi, 1066. aastal toimus Inglismaal väga oluline lahing anglosakside ja normannide vahel, milles viimased võitjana väljusid. Suuresti selle lahingu tulemusena tõusis Inglismaa troonile William Vallutaja. Kui ajalooteadmised vastust välja mõelda ei aita, siis on äkki abiks hoopis üks Agatha Christie raamatute tegelane – mitte küll nimikangelane, kuid siiski tuntud mees, kes täpselt lahinguga sama nime kannab. Mis lahing?

17. VENEVERE MÄLUMÄNGUSARI

I mäng

14. oktoober 2025

VASTUSED

1. Kiiora	Kaarel
2. London	Eerik
3. Lumikelluke	Eerik
4. Rootsi	Kaarel
5. 1953	Kristel
6. Suitsusaun	Kristel
7. Nugakala	Kaarel
8. Theodor Altermann	Eerik
9. Lippudel on vasakus servas kolmnurk. Tšehhi	Kristel
10. Gallium	Kaarel
11. Eri Klas	Eerik
12. Kodavere kiriku välikäimla	Kaarel
13. Need raamatud jäid kirjanikel surma tõttu lõpetamata	Kristel
14. Vampiiride tapmiseks	Kristel
15. Poks	Eerik
16. Nõidumine	Kristel
17. Otepää püss	Eerik
18. Tivoli	Kristel
19. Charlie Chaplin ja Anna Pavlova	Kristel
20. Eduard Vilde	Eerik
21. Aerofotod	Kristel
22. Hõljuk	Kaarel
23. Tubakas	Kristel
24. Dennis Schröder ning Moritz ja Franz Wagner	Eerik
25. Lennundusinsener	Eerik
26. Abiellujate arv	Kristel
27. Kalevipoeg ja kurat	Eerik
28. Don Juan Tallinnas	Kaarel
29. Leib ja hapupiim	Eerik
30. Hastingsi lahing	Kristel